
PLENUL CONSILIUL CONCURENȚEI

DECIZIE

**Nr. DA-63
din 13.10.2015**

mun. Chișinău

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Hotărârii Parlamentului nr. 179 din 12.07.2013 și Hotărârii Parlamentului nr. 220 din 27.09.2013, analizând raportul de investigație pe marginea cazului inițiat prin Dispoziția nr. 24 din 04 aprilie 2011 și materialele acumulate în cadrul investigației,

A CONSTATAT:

La 18 martie 2011, în adresa Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (ANPC), a parvenit plângerea întreprinderii Î.C.S. „Construct Arabesque” S.R.L. (IDNO – 1005600024192, sediul: mun. Chișinău, str. Cetatea Albă, 176), în care se comunică despre colectarea de către întreprinderile S.R.L. „Romalex Service”, S.A. „Aviatehnologie”, S.R.L. „East-Auto-Lada”, S.A., „Lusmecon” a plăților pentru intrarea și staționarea camioanelor în zona de control vamal în vederea efectuării operațiunilor de vămuire, numit de către întreprinderi – serviciul terminal. Aceste plăți se percep pentru fiecare intrare și staționare a camioanelor pe teritoriul întreprinderilor menționate. Totodată, Î.C.S. „Construct Arabesque” S.R.L. menționează că la efectuarea operațiunilor de vămuire, colaboratorii vamali, solicită în mod obligatoriu intrarea și staționarea camioanelor în zona de control vamal. Conform regulamentului cu privire la zona de control vamal, precum și în baza art. 186 din Codul Vamal, pentru efectuarea operațiunilor de vămuire, camioanele intră pe teritoriul zonei de control vamal dar nu pe teritoriul întreprinderilor menționate mai sus.

Consiliul de Administrare ANPC, în cadrul ședinței din 04 aprilie 2011, în urma examinării informațiilor expuse în plângerea Î.C.S. „Construct Arabesque” S.R.L., a emis Dispoziția nr. 24 din 04 aprilie 2011 privind intentarea acțiunii la semnele de încălcare a legislației privind protecția concurenței (f/d 7).

Conform art. 8 din Codul Vamal nr. 1149 din 20.07.2000, Serviciul Vamal reprezintă autoritatea publică de specialitate care exercită conducerea efectivă a activității vamale în Republica Moldova.

Zonele de control vamal 1, 3, 4, 7 au fost create pe teritoriile următoarelor întreprinderi – prestatoare de servicii de terminal: S.R.L. „Romalex Service” (IDNO 1004600009604, sediul: mun. Chișinău, str. Ipolit Soroceanu, 77, of. 10); S.A. „Aviatehnologie” (IDNO 1002600025752, sediul: mun. Chișinău, bd. Dacia, 49/6); S.A. „Lusmecon” (IDNO 1002600050842, sediul: mun. Chișinău, str. Industrială, 73); S.R.L. „East-Auto-Lada” (IDNO 1003600030331, sediul: mun. Chișinău, sec. Râșcani, str. Cucorilor, 43).

Piața produsului în sensul cazului investigat este prestarea serviciilor de terminal. Potrivit pct. 1 din Regulamentul cu privire la zona de control vamal, aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 158-O din 04.08.2003, zonele de control vamal sunt create în scopul efectuării controlului vamal. Astfel, Serviciul Vamal exercită controlul vamal pe teritoriile atribuite întreprinderilor amplasate în zonele de control vamal 1, 3, 4, 7.

Întrucât Zonele de control vamal intern 1, 3, 4, 7 au fost amplasate pe teritoriile întreprinderilor S.R.L. „Romalex Service”, S.A. „Aviatehnologie”, S.R.L. „East-Auto-Lada” și S.A. „Lusmecon” în mun. Chișinău fiind subordonate Biroului Vamal Chișinău, piața geografică urmează a fi stabilită drept teritoriul mun. Chișinău.

Astfel, piața relevantă este definită drept prestarea serviciilor de terminal în cadrul zonelor de control vamal pe teritoriul mun. Chișinău.

Zonele de control vamal intern 1, intern 3, intern 4, intern 7 au fost create pe teritoriile întreprinderilor S.R.L. „Romalex Service”, S.A. „Aviatehnologie”, S.R.L. „East-Auto-Lada”, S.A. „Lusmecon” în temeiul ordinelor Biroului Vamal Chișinău cu privire la crearea zonelor de control vamal. Adicional, zonele de control vamal intern 1, 3, 4, 7 au funcționat/ funcționează în baza acordurilor de colaborare, contractelor de mandat și contractelor de locațiune încheiate între întreprinderile menționate și Serviciul Vamal după cum urmează:

- S.R.L. „Romalex Service” activează în baza Acordului de colaborare semnat la data de 02.09.2010, precum și a contractelor de comodat încheiate la data de 01.01.2011 și 01.01.2013 (f/d 528-532).
- S.A. „Aviatehnologie” a activat în baza Acordurilor de colaborare din 31.12.2009, 25.02.2010 și din 31.12.2010 încheiate cu Serviciul Vamal (f/d 65-67).
- S.A. „Lusmecon” activează în baza Acordului de colaborarea cu Serviciul Vamal nr. 1/2010 din 29 aprilie 2010 (f/d 576-577).
- S.R.L. „East-Auto-Lada” a activat în baza Acordului de colaborare din 25.03.2008, contractului de locațiune nr. 1 în centrul Auto Opel II din 01.01.2011 (f/d 552-553, 557).

În acordurile de colaborare, contractele de comodat și contractele de locațiune încheiate între întreprinderile S.R.L. „Romalex Service”, S.A. „Aviatehnologie”, S.R.L.

„East-Auto-Lada” , S.A., „Lusmecon” și Serviciul Vamal al Republicii Moldova sunt expuse *drepturile și obligațiile fiecărei părți*.

Întreprinderile S.R.L. „Romalex Service”, S.A. „Aviatehnologie”, S.A. „Lusmecon”, S.R.L. „East-Auto-Lada” s-au obligat față de Serviciul Vamal al Republicii Moldova să îngrădească cu un gard teritoriul zonei de control atribuite pentru a nu permite accesul neautorizat al persoanelor străine, asigurarea spațiului pentru parcare, asigurarea unui bloc operațional, dotarea cu utilajul și echipamentul necesar, asigurarea conectării la internet, asigurarea cu estacade necesare pentru efectuarea examinării preventive a mijloacelor de transport precum și asigurarea cu pază în regim non-stop a zonei de control vamal, de a asigura intrarea și ieșirea din/în zona de control vamal cu utilajul electronic cu software-ul respectiv care ar permite monitorizarea unităților de transport, de a finisa construirea încăperilor speciale, dotarea cu sistem de încălzire, canalizare, electricitate, telecomunicații și anti-incendiar destinate pentru oficii și depozite.

Drept contraprestație din partea Serviciului Vamal în contractele de colaborare, contractele de comodat și contractele de locațiune încheiate, Serviciul Vamal are doar obligația de a garanta funcționarea zonei de control vamal pe teritoriul întreprinderii fără a-și asuma un oarecare angajament financiar suplimentar după cum urmează: S.A. „Aviatehnologie” - pe parcursul a cel puțin 1 an; S.R.L. „Romalex Service” - pe parcursul a cel puțin 5 ani; S.A. „Lusmecon” - pe parcursul a 5 ani; S.R.L. „East-Auto-Lada” - pe parcursul a 5 ani. *Deși acordurile de colaborare nu fac referire la aplicarea ulterioară a taxelor pentru staționare de către întreprinderile S.R.L. „Romalex Service”, S.A. „Aviatehnologie”, S.R.L. „East-Auto-Lada”, S.A. „Lusmecon” și nu prevăd executarea anumitor servicii pe teritoriul zonei de control vamal, întreprinderile administrează serviciul de intrare și staționare a unităților de transport pe teritoriul zonei de control vamal pentru efectuarea operațiunilor de vămuire, încasând de la întreprinderi taxe.*

Potrivit scrisorii nr. 28/05-3646 din 08.04.2011 Ministerul Finanțelor a informat că plata pentru serviciul terminal nu este un component al drepturilor de import stabilit de art. 117 al Codului Vamal și respectiv nu cade sub incidența reglementărilor vamale. Plata pentru „serviciu terminal” este o remunerare pentru serviciile beneficiate de întreprindere, prestate de către întreprinderi pe teritoriile cărora sunt create zonele de control vamal iar raporturile juridice respective sunt expres reglementate de art. 970 din Codul Civil al R. Moldova (f/d 15). Totodată, prin scrisoarea nr. 28/11-4931 din 13.05.2011, Serviciul Vamal a informat că S.A. „Aviatehnologie”, S.R.L. „East-Auto-Lada”, S.R.L. „Romalex-Service” și S.A. „Lusmecon” sunt întreprinderi care desfășoară activitatea de antreprenariat prin prestarea de servicii iar încasarea de către aceștia a plății pentru prestarea serviciilor precum și stabilirea cuantumului plăților încasate nu ține de competența organelor vamale (f/d 135).

Conform prevederilor Regulamentului cu privire la zona de control vamal aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 158-O din 04.08.2003, zona de control vamal se definește drept parte specială și desemnată a teritoriului vamal al Republicii Moldova,

creată în scopul efectuării controlului vamal și respectării legislației Republicii Moldova. Totodată în Regulamentul cu privire la zona de control vamal, precum și în baza art. 186 al Codului Vamal al RM, pentru efectuarea operațiunilor de vămuire, camioanele intră pe teritoriul zonei de control vamal stabilit de către Serviciul Vamal, creat și delimitat conform cerințelor Serviciului Vamal.

Conform Codului Vamal art. 186 alin. (1) și Regulamentului cu privire la zona de control vamal aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 158-O din 04.08.2003, zonele de control vamal pot fi create în locul unde se efectuează operațiunile de vămuire, în locul amplasării organului vamal, precum și în alte locuri stabilite de Serviciul Vamal. Regulamentul aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 158-O prevede că zonele de control vamal pot fi create „și în alte locuri stabilite de biroul vamal în coordonare cu Serviciul Vamal al R. Moldova”. Astfel, pct. 9 din Regulamentul cu privire la zona de control vamal prevede că decizia de creare a zonei de control vamal cu statut permanent se perfectează în formă de ordin al biroului vamal.

Potrivit art. 139 alin. (3) din Codul Vamal nr. 1149 din 20.07.2000, *operațiunile de încărcare-descărcare și alte operațiuni efectuate cu mărfuri și mijloace de transport nu trebuie să implice cheltuieli suplimentare pentru organul vamal*. În baza contractelor de colaborare a întreprinderilor vizate cu Birourile vamale o condiție a acestuia este că „Serviciul Vamal nu-și asumă nici un angajament financiar” astfel între Serviciul Vamal și întreprinderile S.A. „Aviatehnologie”, S.R.L. „East-Auto-Lada”, S.R.L. „Romalex-Service” și S.A. „Lusmecon” fiind încheiate acorduri de colaborare, contracte de comodat și contracte de locațiune.

În acest context, prin intermediul scrisorii nr. 28/11-1378 din 03.02.2014, Serviciul Vamal a informat Consiliul Concurenței despre faptul că pentru selectarea întreprinderilor pe teritoriul cărora se află zonele de control vamal a posturilor biroului vamal Chișinău (intern 1, intern 2, intern 3, intern 7) începând cu anul 2009 nu au fost organizate licitații publice (f/d 635). De asemenea, prin scrisoarea nr. 28/11-4643 din 18.03.2014 Serviciul Vamal a informat că nu au fost organizate careva concursuri de selectare a întreprinderilor pe teritoriul cărora se află zonele de control vamal (f/d 639).

De menționat că în conformitate cu art. 11 lit. u) din Codul Vamal nr. 1149 din 20.07.2000, una din atribuțiile organului vamal este de a dezvolta parteneriatul public-privat în domeniul vamal și să colaboreze cu mediul de afaceri. Totodată, menționăm că potrivit Legii nr. 179 din 10.07.2008, *parteneriatul public-privat* reprezintă contractul de lungă durată, încheiat între partenerul public și partenerul privat pentru desfășurarea activităților de interes public, fondat pe capacitățile fiecărui partener de a repartiza corespunzător resursele, riscurile și beneficiile.

Art. 8 alin. (1) din Legea cu privire la parteneriatul public-privat nr. 179 din 10.07.2008 prevede că în procesul de selectare a partenerului privat, partenerul public nu este în drept să limiteze în nici un mod concurența dintre ofertanți. Art. 4 alin. (1) al aceleiași legi prevede că partenerul public asigură tuturor ofertanților un tratament egal în cadrul oricărui element sau oricărei etape a procedurii de selectare a partenerului

privat. În toate cazurile, criteriile de selectare a partenerului privat vor fi clare și nediscriminatorii.

De menționat că începând cu 12 februarie 2012, conform scrisorii nr. 67 din 04 aprilie 2013, S.R.L. „East-Auto-Lada” nu a activat și nu a prestat careva servicii de terminal în zona de control vamal și Postul Vamal intern 7 Stăuceni din motivul rezilierii de către Serviciul Vamal a acordului din 25.03.2008 începând cu anul 2012. De asemenea, la 27 iunie 2014, Postul vamal intern Chișinău 1, creat pe teritoriul S.A. „Aviatehologie”, a fost exclus din lista posturilor interne unde pot fi trecute procedurile vamale.

Cu considerarea faptului că:

- *întreprinderile S.R.L. „Romalex-Service” și S.A. „Lusmecon” activează în baza acordurilor de colaborare încheiate cu Serviciul Vamal;*
- *după natura juridică a acordurilor de colaborare încheiate între Serviciul Vamal și S.A. „Aviatehologie”, S.R.L. „East-Auto-Lada”, S.R.L. „Romalex-Service” și S.A. „Lusmecon”, acordurile de colaborare date sunt asimilate acordurilor care cad sub incidența legislației privind parteneriatul public privat;*
- *pentru selectarea potențialelor parteneri privați nu a fost organizată nici o procedură de selectare expres prevăzută de legislație. De menționat că art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la parteneriatul public-privat nr. 179 din 10.07.2008 prevede că în toate cazurile, criteriile de selectare a partenerului privat vor fi clare și nediscriminatorii iar art. 5 alin (2) al legii sus-menționate prevede că partenerul public este obligat să asigure publicarea comunicatelor informative în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;*
- *prin neorganizarea vreunei proceduri de selectare a partenerilor privați expres stipulată de legislație s-a limitat concurența și participarea potențialelor întreprinderi prestatoare de servicii la procedura de selecție a Serviciului Vamal;*
- *art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la protecția concurenței nr. 1103 din 30.06.2000 prevede că autoritățile administrației publice nu au dreptul să acorde neîntemeiat unor întreprinderi facilități fiscale sau de altă natură, să le creeze o situație privilegiată față de alte întreprinderi care activează pe aceeași piață de mărfuri;*
- *legislația în vigoare permite parteneriatul public-privat în sistemul vamal, acesta însă trebuie realizat în strictă concordanță cu asigurarea concurenței și transparenței. Astfel, conform art. 11 lit. u) din Codul Vamal nr. 1149 din 20.07.2000, una din atribuțiile organului vamal este de a dezvolta parteneriatul public-privat în domeniul vamal și să colaboreze cu mediul de afaceri;*

susținem că acțiunile Serviciului Vamal în partea ce ține de neorganizarea vreunei proceduri de selectare a întreprinderilor prestatoare de servicii expres stipulate de legislație se califică drept încălcare a art. 9 alin. 1) lit. c) din Legea cu privire la protecția concurenței nr. 1103 din 30.06.2000 care prevede că autoritățile administrației

publice nu au dreptul să acorde neîntemeiat unor întreprinderi facilități fiscale sau de altă natură, să le creeze o situație privilegiată față de alte întreprinderi care activează pe aceeași piață de mărfuri.

La data de 30.06.2015 prin scrisoarea nr. DA-06/145-1292, Consiliul Concurenței a remis părților implicate raportul asupra investigației inițiate prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 24 din 04 aprilie 2011 pentru prezentarea de obiecții și propuneri pe baza acestuia.

Prin scrisoarea nr. 28-11/8687 din 27.07.2015 Serviciul Vamal a comunicat următoarele:

1. Serviciul Vamal a publicat anunțuri pe pagina oficială a Serviciului Vamal (www.customs.gov.md) la 29.03.2010 și 27.07.2010 privind solicitarea propunerilor de semnare a unui acord de colaborare în vederea organizării activității zonei de control vamal al Biroului vamal Chișinău. Serviciul Vamal a încheiat acorduri de colaborare cu toate întreprinderile care au prezentat oferte de creare a zonei de control vamal.

Poziția Consiliului Concurenței

Publicarea anunțurilor privind solicitarea propunerilor de semnare a acordurilor de colaborare de către Serviciul Vamal s-a realizat în afara unei proceduri expres reglementate de legislație fără indicarea plenitudinii condițiilor înaintate, inclusiv fără stipularea beneficiilor aduse întreprinderii, duratei acordului de colaborare și caracterul gratuit al prestațiilor, drept consecință limitând numărului de oferte înaintate. Totodată menționăm, că prin intermediul scrisorii nr. 28/11-4643 din 18.03.2014, Serviciul Vamal a informat că nu au fost organizate careva proceduri de selectare a întreprinderilor pe teritoriul cărora se află zonele de control vamal.

2. Serviciul Vamal susține că legislația în vigoare nu prevede o procedură de selectare a întreprinderilor prestatoare de astfel de servicii și de aceea nu poate fi imputat Serviciului Vamal nerespectarea unor norme în cazurile respective.

Poziția Consiliului Concurenței:

Atât legea nr. 1103 cu privire la protecția concurenței din 30.06.2000, cât și Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, interzic acțiunile sau inacțiunile autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței. Astfel, evidențiem că prin neorganizarea vreunei proceduri de selectare a partenerilor privați expres stipulată de legislație *s-a limitat concurența și participarea potențialelor întreprinderi prestatoare a serviciilor de terminal la procedura de selecție a Serviciului Vamal*

3. Serviciul Vamal a comunicat că în ceea ce privește regimul zonei de control vamal, în conformitate cu art. 15 din Codul Vamal nr. 1149 din 20.07.2000, operațiunile de vămuire pot fi efectuate și în alte locuri decât cele stabilite de organul vamal, inclusiv la propriul depozit sau în cadrul procedurii „Vămuirii la domiciliu” (art. 184, 184² lit. c) Cod Vamal) – la sediul declarantului sau în alte locuri desemnate sau aprobate de organul vamal (...).

Poziția Consiliului Concurenței

Conform art. 15 din Codul Vamal nr. 1149 din 20.07.2000 persoanele interesate în efectuarea operațiunilor de vămuire pe teritorii și în încăperi în afara locurilor stabilite în acest scop sânt obligate să asigure gratuit organul vamal cu încăperile, utilajele și mijloacele de comunicație necesare. Astfel, vămuirea efectuată în alte locuri decât cele stabilite în acest scop este *condiționată* de asigurarea cu teritorii, utilaje și mijloace de comunicație și drept consecință se va aplica în cazurile în care întreprinderea va avea posibilitatea să asigure organul vamal cu cele indicate mai sus.

La data de 06.10.2015, potrivit art. 64 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, în vederea garantării drepturilor la apărare ale părților, la sediul Consiliului Concurenței au avut loc audieri cu participarea reprezentanților Serviciului Vamal, S.A. „Aviatehnologie”, S.R.L. „East-Auto-Lada” și S.A. „Lusmecon” în cadrul cărora părțile și-au menținut observațiile expuse pe marginea raportului de investigație.

Reieșind din constatările expuse mai sus, în temeiul art. 41 alin. (1) lit. h) și art. 93 alin. (5) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012, Plenul Consiliul Concurenței

DECIDE:

1. A constata încălcarea prevederilor art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea concurenței nr. 1103 din 30.06.2000 de către Serviciul Vamal prin crearea neîntemeiată de situații privilegiate unor întreprinderi prestatoare a serviciului de terminal.
2. Serviciul Vamal va desfășura procedurile de selectare necesare în strictă conformitate cu normele concurențiale în vigoare.
3. Decizia intră în vigoare la data adoptării.

**Președintele Plenului
Consiliului Concurenței**

Viorica CĂRARE